„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul al 61-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 223 Luni 14 August 1944
8 Pagini

ABONAMENTE
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITĂȚI
Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

ABONAMENTE
U. LITERAR
6 luni 450 lei
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 l. 460 lei-12 l. 900, RADIO U. 6 l. 600 lei - 12 l. 1000. Z. ȘTIINȚELOR 6 l. 600-12 l. 1000 lei, VESELIA 6 l. 450-12 l. 800 lei
TR SUFLET 6 l. 320-12 l. 600 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

SFORȚĂRI

PENTRU UN „MODUS VIVENDI" ECONOMIC

Odată cu înmulțirea semnelor că războiul a intrat în faza lui decisivă, au început să se intensifice și preocupările în legătură cu organizarea păcii în viitor. Multe și dificile sunt problemele pe care le ridică acest mare postulat, de îndată ce el își propune să ajungă la așezarea vieții popoarelor pe temelii mai bune și mai sigure decât în trecut.

Alături de problemele politice și teritoriale, a căror rezolvare se va încadra în bună parte în înseși condițiunile de pace, rămân problemele economice, financiare și monetare, începând cu ajutorarea și refacerea țărilor distruse de război și încheind cu așezarea pe baze noui a schimbului comercial și valutar, a regimului materiilor prime, a sistemului monetar, a circulației și repartizării capitalurilor, etc.

Primele luări de contact pentru pregătirea terenului în vederea ajungerii la un acord aplicabil după terminarea războiului actual pe plan internațional s'au și produs, iar rezultatele cu care s'a încheiat Conferința monetară de la Bretton Woods, după douăzeci de zile de desbateri între reprezentanții a 45 de state participante, au putut duce la câștigarea câtorva puncte esențiale pentru întocmirea statutului și așezământului monetar, care vor sta, în caz de victorie a aliaților, la temelia economiei naționale și internationale de mâine.

Dar sforțările nu se opresc aci și până la stabilirea unui modus vivendi economic internațional, asistăm la o serie de inițiative cu obiective speciale și pe bază de acorduri bilaterale, dar cu tendința de a schita drumul spre acorduri mai generale. In acest sens avem de înregistrat acordul recent încheiat între Statele Unite ale Americii și Imperiul britanic privitor la petrol și care este prezentat drept un prim pas spre stabilirea regimului mondial al petrolului de după război, cu menirea de a se asigura libera circulație și libera aprovizionare cu acest produs pentru satisfacerea nevoilor economice ale tuturor țărilor puse în slujba păcii și a securității colective.

Acordul petrolier anglo-american apare astfel ca o anticipare a preocupărilor ce revin proiectatei comisiuni internationale a petrolului, a cărei menire este tocmai aceea de a realiza un acord pe plan mondial asupra acestei probleme. E adevărat, că încheierea unor acorduri de asemenea natură nu se poate realiza fără concesiuni mutuale, care, prin executarea lor, echivalează de multe ori cu renunțări parțiale la principiul suveranității naționale, adică la principiul care angajează cel mai ușor sensibilitatea și orgoliul colectivităților naționale. Este, desigur, un act din cale afară de gingaș acela de a stabili o normă obligatorie, un statut rigid, aplicabile mai multor țări și greutatea este și mai mare atunci când pentru executarea exactă a diferitelor angajamente, statele trebue să accepte și instituirea diferitelor măsuri de garanție și control, cum și un serviciu de exactă informație.

Temeri de neacceptare a unor asemenea servituți, totuși necesare bunei și trainicei funcționări a diverselor acorduri de aplicare interstatală, n'au întârziat să se exprime, mai ales cu privire la Rusia, care, de fapt, până acum a păstrat o categorică rezervă oridecâteori a fost vorba de o angajare a libertății sale de mișcare în politica economică de mâine. Țările mici, care sunt și mai expuse arbitrariului unor formule rigide de participare la diverse acorduri economice internaționale, ce se traduc fortamente prin amestec străin în treburile interne, vor primi, desigur, și mai sfioase invitațiile de participare la asemenea inițiative, care-și încrucișează foarte ușor liniile de pe domeniul economic cu cele de pe domeniul politic.

Aceste aprehensiuni însoțesc pentru moment încercările de a se ajunge la stabilirea unui modus vivendi internațional în unele din nenumăratele sectoare ale vieții și problemelor economice generale.

SĂPTĂMÂNA INTERNAȚIONALĂ MILITARĂ ȘI POLITICĂ

EVENIMENTE MILITARE. — EVENIMENTE POLITICE

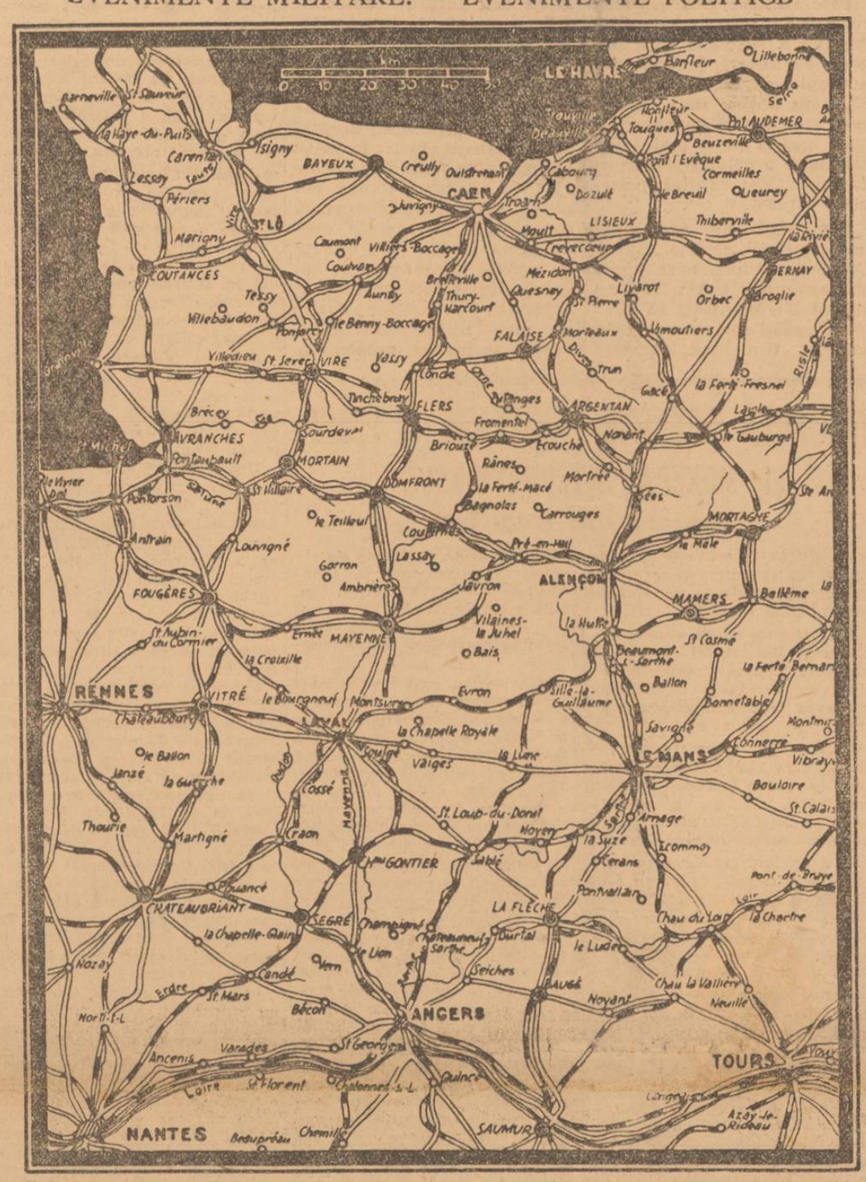

PE FRONTUL DE RĂSĂRIT. Deși în cursul săptămânii expirate activitatea pe acest front a fost mai puțin spectaculoasă și ofensiva sovietică oprită în diferite sectoare, părerea cercurilor militare competente din ambele tabere este însă că această reducere de activitate nu este decât aparentă și că de fapt noui acțiuni ofensive sunt în pregătire. Cercurile competente berlineze — după cum ne-a comunicat corespondentul nostru din capitala Reichului — recunosc că înaintarea sovietică a fost oprită sau are un ritm mai încet în toate punctele hotărîtoare, dar ele sunt de părere că, date fiind pregătirile sovieticilor, aceștia vor relua în curând ofensiva. De aceea, adaugă aceleași cercuri, comandamentul german se grăbește să ia contramăsurile necesare.

Intre timp la frontiera Prusiei orientale, germanii continuă contraatacurile lor cu violență. Rușii afirmă că germanii au concentrat la frontiera Prusiei orientale forțe considerabile de tancuri, infanterie, artilerie și aviație pe un front cu o lățime de 10 km. Aceste forțe — spun rușii — au de scop să formeze un baraj în contra înaintării sovietice. Luptele violente se desfășoară în aceste regiuni unde germanii lansează contraatacuri succesive. Știrile sovietice, recunoscând violența acestor contraatacuri, spun că trupele germane fac sforțări supraomenești pentru a sili trupele sovietice să se retragă dela frontiera Prusiei orientale. Sovieticii răspund la contraatacurile germane cu un masiv foc de artilerie și cu forțe puternice de bombardiere în picaj. Luptele în această regiune au caracteristica unei mari bătălii de materiale care durează de câteva zile. Aviația sovietică atacă punctele de rezistență din Prusia orientală și căile ferate. Printr'un ordin de zi, mareșalul Model cere soldaților germani să continue lupta fără șovăire.

Centrul bătăliei în această regiune este orașul Rassenai în drum spre Tilsit.

In ultimele 48 de ore trupele sovietice au reînceput activitatea ofensivă pe frontul cuprins între Varșovia și lacul Pskov și au reușit să facă o pătrundere în liniile germane la nord-vest de Bialistok și pe frontul spre Riga. Intervenția comandamentului sovietic este de a străpunge adânc aripa germană dela sud și în acest scop numeroase întăriri și tancuri sovietice sunt trimise la sud de Varșovia și în Carpați. Știrile din izvor german afirmă că pătrunderea sovietică la nord-vest de Bialistok a fost oprită de contraatacurile germane.

La est de Varșovia sovieticii au atacat deasemenea cu forțe puternice dar, comunicatul german afirmă că toate aceste atacuri au fost oprite.

Pe frontul Letoniei forțele sovietice au dat numeroase atacuri pe un spațiu larg. Unele din aceste atacuri au adus oarecari avantagii trupelor sovietice, dar germanii — după cum arată știrile oficiale germane — au respins prin contraatacuri imediate majoritatea atacurilor sovietice.

La sud-est de lacul Pleskau, cu forțe foarte puternice, evaluate la 10 divizii de infanterie și sprijinite de formațiuni de tancuri și de avioane de luptă, sovieticii au dat un violent atac împotriva forțelor germane și au reușit să pătrundă în pozițiile germane. Bătălia continuă cu violență.

PE FRONTUL OCCIDENTAL. Aspectul luptelor pe acest front variază, din punct de vedere al mișcărilor, dela o zi la alta. In această din urmă săptămână frontul acesta a căpătat o deosebită importanță prin înaintările blindatelor americane și atacurile continue și diverse pe care trupele aliate le dau cu forțe considerabile susținute de puternice formațiuni de aviație.

In general frontul din Franța nu are un contur precis.

Pe când englezii și canadienii atacă violent în sectorul Caen, americanii atacă și înaintează în direcții variate căutând să izoleze diferitele garnizoane germane. Intre trupele engleze și cele americane trupele germane ocupă un spațiu care se întinde dela Falaise la Mortain. Aliații încearcă să exercite o presiune crescândă asupra acestui spațiu. La circa 8 km. de Falaise trupele canadiene au fost silite să-și oprească înaintarea din cauza puternicului baraj al tunurilor germane de 88 mm.

La capătul nordic al frontului englezii au trecut râul Orne într'un al treilea punct. Știri neconfirmate spun că trupele britanice ar fi pătruns în localitatea Thury Harcourt.

La sud de Vire, trupele aliate au încercat să lărgească pătrunderea făcută în ultimele zile în liniile germane. Știrile din izvor

(Continuare in pag. 2-a)

PREGĂTIND VIITORUL

de I. VION

Faptul că marii sociologi, economiști și gânditori ai lumii se preocupă de pe acum de marile probleme ce vor fi de rezolvat în epoca postbelică, dovedește cât de mare importanță are pacea socială, ca urmare firească a păcii propriu zisă.

Pericolele reale, exagerate ori imaginare, cari planează în deosebi asupra statelor mici, nu vor putea avea efecte dăunătoare în spiritul și în îndrumarea masselor populare, dacă vom ști să închegăm, prin mijloace concrete o solidaritate națională, conștientă și deplină, care nu se mai obține prin promisiuni și paliative, ci prin satisfacerea sinceră a năzuințelor mulțimii setoasă de dreptate, dornică de o mai justă răsplătire a muncii și a meritelor, revendicatoarea permanentă a cinstei și economiei în administrația publică.

In câmpul muncii de toate nuanțele situația trebue privită bărbătește; toți — capitaliști, tehnicieni, funcționari ori lucrători — trebue să fie convinși că propășirea trebue să fie proporțională pentru toți factorii de producție, că fiecare își are rolul său determinat în desfășurarea oricărei activități rodnice, dar această rodnicie să fie izvorul unei vieți mai bune, mai îndestulate, mai însorite pentru toți.

Prin zguduire, prin răsturnare a echilibrului, prin dărâmarea fundamentului ordinei firești nu se obține nicio ameliorare, și, recent „Tribune de Génève" făcea constatarea că toate experiențele radicale demonstrează că ori ce stat, fie că are la bază capitalismul particular, fie capitalismul (sau socialismul) colectivist, este obligat să respecte anumite principii fundamentale în domeniul muncii, dacă vrea ca economia lui să se mențină și să se desvolte. Statul socialist este obligat să părăsească romantismul generos care a prezidat la alcătuirea lui, ca să meargă pe drumul vechi al randamentului, al bunelor rezultate, al utilității practice.

(Continuare in pag. 2-a)

AUTORIZAREA ÎNTRUNIRILOR, SERBĂRILOR ȘI REUNIUNILOR FAMILIARE

Se reamintește comunicarea Comand. Militar al Capitalei din 9 Martie 1941, dat în baza ordonanței nr. 7 din 3 Iulie 1940, prin care se făcea cunoscut că sunt cu desăvârșire interzise întrunirile de orice fel, în localurile închise sau deschise, ori sub cerul liber, fără autorizația scrisă a Comandamentului militar al Capitalei;

Pentru obținerea autorizațiilor de:

— Intruniri, Consilii de ad-ție, Consilii de direcție, Bănci, Cooperative, Ședințe de comitet, funcționarea parcurilor distractive, cantinelor, se va lua avizul Pref. pol. Capitalei (p. suburbane Legiunea de jandarmi București).

— Conferințe, șezători, diferite spectacole, avizul Pref. pol. Capitalei (p. suburbane Legiunea Jandarmi București) și textele cenzurate.

— Reuniuni familiare (banchete nunți, etc.) avizul Circ de poliție (p. suburbane postul jandarmi).

— Reuniuni sportive, avizul Federației de care aparține gruparea respectivă (box, foot-ball, etc.).

Toate cererile trebuesc depuse la C. M. C. cu cel puțin trei zile, înaintea zilei pentru care se cere aprobarea.

Cu această ocaziune se atrage atenția conducătorilor diferitelor trupe de artiști, că nu pot angaja artiști și nici organiza spectacole, dacă nu posedă autorizația Dir. g-rală a teatrelor vizată de C. M. C.; la fel patronii de restaurante nu pot angaja muzicanți.

De asemeni artiștii și muzicanții nu pot fi angajați fără autorizații individuale eliberate de Dir. g-rală a teatrelor și vizate de C. M. C.

VIITOAREA AȘEZARE MONETARĂ A LUMII

ȘI MONEDA INTERNAȚIONALĂ

de VICTOR V. BADULESCU

I

Sunt câțiva ani de atunci, în Iulie 1938, prof. F. Machlup, de la Universitatea din Buffalo (U. S. A.), a publicat o carte intitulată: „Guide à travers les panacées économiques"[1]) (apărută la Librairie de Médicis, Paris, 1938), călăuză printre leacurile economice.

Printre „panacées"-urile, leacurile minunate, pe care le enumeră în acea carte, profesorul Machlup cercetează, în cadrul unui capitol consacrat reformelor monetare, și moneta internațională, ca mijloc de a înlătura dificultățile, uneori grave, pe care le creează diversitatea, instabilitatea sau dezorganizarea chiar, a sistemelor monetare naționale.

Ne-am amintit de această carte și ne-am gândit de multe ori la ea și la moneda internațională ca „leac minunat", în timpul din urmă, când am examinat proectele întocmite în vederea organizării monetare de mâine a lumii și, mai ales, când am ascultat, zilele acestea chiar, observațiunile sau comentariile provocate de aceste proecte, observațiuni de care ne-am ocupat în articolul nostru precedent.

❖

Ideea creării unei monede internaționale și unui mecanism monetar, care să înlăture dificultățile — așa de mari în anii din urmă — pe care le au cei ce călătoresc sau cei ce au legături economice ori financiare cu străinătatea, este o idee care s'a bucurat totdeauna de favoare în opinia publică. Favoare, în deosebi, în opinia acelor persoane care, neavând prilejul să adâncească problemele monetare, nu-și pot da seama, la prima vedere, de cauzele mai adânci ale dificultăților monetare pe care le constată și sunt gata să le atribue, pe toate, diversității sistemelor monetare naționale, diversitate pe care, în credința lor, o monetă internațională ar putea-o înlătura, de azi pe mâine.

Și este firesc să fie așa dacă ne gândim că pe distanța București-Paris — vreo 2500 km. — pe un anumit parcurs, se schimba, în 1939, de cinci ori moneda: România, Ungaria, Cehoslovacia, Austria, Germania, Franța!

Pe mai bine de 5000 km., dela Boston la Los Angeles, pe linia Est-Vest și vreo 3000 km. din Canada în Mexic, linia Nord-Sud, tranzacțiunile zilnice, schimburile comerciale sau operațiunile financiare enorme, a peste 130 milioane de oameni, se fac în una și aceeași monedă: dolarul U. S. A. Unitatea monetară a vastului teritoriu al Statelor-Unite este fără îndoială una din explicațiunile prodigioasei prosperități americane în ultima sută de ani.

Și, totuși, deși discutată de nenumărate ori dealungul istoriei monetare a lumii, moneda internațională, „pium desiderium" al acelora care au crezut și cred în colaborarea pacinică dintre popoare, nu a ajuns, până acum, la o înfăptuire care să permită suprimarea monedelor naționale și, cum vom vedea mai târziu nu este prevăzută, ca atare, nici în planurile de organizare monetară viitoare, de care ne-am ocupat în ultimul nostru articol (Universul din August 1944).

De ce această neputință? Care sunt dificultățile care stau în calea realizării unei monede internaționale?

❖

Problema are aspecte multiple a căror cercetare depășește cu mult cadrul unor articole de presă. Vom desprinde numai câteva din aspectele ei esențiale.

In primul rând se pune problema creării și organizării institutului chemat să asigure emisiunea unui bilet internațional. Zicem bilet fiindcă, față de locul pe care il ocupă, în sistemele monetare de azi, moneda de hârtie și față de preocuparea ce se constată în ultimele decenii de a se reduce rolul aurului, ca instrument de circulație efectivă, este probabil că soluțiunea ar trebui căutată nu într'o circulație de monedă metalică, ci în-

(Continuare in pag. 2-a)

VIZITA D-LUI CHURCHILL IN ITALIA

Președintele Statelor Unite se va întâlni cu premierul Angliei

Amsterdam, 12 (Rador). — *Corespondentul agenției „D. N. B." transmite:*

Inaltul cartier aliat a anunțat, după cum comunică Agenția Reuter, sosirea d-lui Churchill in Italia, fără însă ca să se dea vreo indicație asupra țelului sau duratei probabile a ședерii sale aci.

Berna, 12 (Rador). — **Corespondentul agenției D. N. B. transmite:**

După o telegramă dată de „Exchange Telegraph", presa americană, in general, este de părere că d. Roosevelt, după vizita dela Pearl Harbour, va avea o întrevedere cu d. Churchill.

Depuneți din timp rufăria cerută de lege pentru armată. Dăruind din prisosul sau din puținul vostru pentru ostașii țării vă arătați demni de jertfa lor. Pentrucă ei sunt chezășia independenței țării și buna lor înzestrare înseamnă însăși apărarea avutului vostru.

PREȚURILE MAXIMALE ALE PÂINII

ȘI CELORLALTE DERIVATE DIN GRÂU

ART. 1. — Cu începere dela 16 August 1944, prețurile maximale de vânzare ale derivatelor care rezultă din măcinarea grâului se fixează astfel pentru municipiul București:

1. Făină populară de grâu extracția 70% 47,62 lei pe kg. netto loco moară, 60 lei pe kg. la comerciantul detailist, inclusiv costul ambalajului.

2. Făină albă de grâu etxracția 8%, 124,21 lei pe kg. netto loco moară; 150 lei pe kg. la comerciantul detailist, inclusiv costul ambalajului.

3. Grișul extracția 2%, 124.21 lei pe kg. netto loco moară; 150 lei pe kg. la comerciantul detailist, inclusiv costul ambalajului.

4. Tărâțe extracția 20%, 14 lei pe kg. netto loco moară; 19 lei pe kg. la comerciantul detailist, inclusiv costul ambalajului.

ART. II. — Cu începere dela 16 August 1944, prețurile maximale ale produselor fabricate de grâu se fixează pentru municipiul București după cum urmează:

1. Pâine în greutate de 600 grame din făina de grâu extracția 70%, 29 lei pe bucată pentru vânzările făcute la brutării; 29,50 lei pe bucată pentru vânzările făcute la domiciliul consumatorului, în băcănii sau în alte localuri de desfacere.

2. Pâinea albă în greutate de 500 grame din făina albă de grâu extracția 8%, 58 lei pe bucată pentru vânzările făcute la brutării; 59 lei pe bucată pentru vânzările făcute la domiciliul consumatorului, în băcănii sau în alte localuri de desfacere.

3. Chifle sau cornuri în greutate de 50 grame din făină albă de grâu extracția 8%, lei 7.60 pe bucată pentru vânzările făcute la brutări; 8 lei pe bucată pentru vânzările făcute la domiciliul consumatorului, în băcănii sau în alte localuri de desfacere.

4. Franzelețe regale în greutate de 200 grame, din făină albă extracția 8%, 28.50 lei pe bucată pentru vânzările făcute la brutării; 29 lei pe bucată pentru vânzările făcute la domiciliul consumatorului, în băcănii sau în alte localuri de desfacere.

ART. III. — In alte localități decât municipiul București, prețurile produselor arătate în art.-colele I și II din prezența decizione se vor fixa prin ordonanțe de către primari în municipii comune urbane, balneare și climaterice și de către prefecții de județ în comunele rurale, pe baza calculelor de revenire reale, ținând seama de prețurile și condițiunile locale și cu respectarea dispozițiunilor articolului 9 din legea nr. 282 publicată în „Monitorul Oficial" nr. 100 din 1 Mai 1943, cu modificările sale ulterioare. Prețurile astfel stabilite pentru municipiul București vor fi considerate prețuri maximale pentru tot cuprinsul țării.

In cazul când, pe baza calculelor făcute prețurile de revenire pentru unele localități din țară vor depăși prețurile fixate pentru municipiul București, primarii sau prefecții de județ vor cere, prin rapoarte motivate Comisariatului general al prețurilor fixarea unor prețuri mai mari. Aceste prețuri nu vor intra în vigoare decât în urma aprobării dată de către Comisariatul general al prețurilor

ART. IV. — Calcularea prețu-

(Continuare in pag. 2-a)

RĂZBOIUL DE MIȘCARE PE FRONTUL DE VEST

Dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 12. — **La Berlin se înregistrează cu mare sinceritate o situație complet nouă pe frontul de Vest, care, pare a fi sfârșitul războiului de poziție și începutul unui război de mișcare în stil mare. Evenimentele au luat, fără îndoială, un caracter hotărîtor. Tocmai deaceea la Berlin nu se face deocamdată niciun pronostic față de viitoarea desfășurare a evenimentelor. Un lucru este sigur, că generalul Eisenhower, în fața rezistenței de neînfrânat a pozițiilor germane dela Caen, s'a văzut nevoit să-și schimbe planurile întocmite, și să nu mai încerce cucerirea Parisului, ci să se îndrepte spre Vest și Nord, pentru a cădea în spatele grosului armatei germane. Operațiile au fost întreprinse cu mari masse de trupe și de armament și se îndreaptă — așa cum se menționează în cercurile militare din Berlin — contra zonei dela Sud de Vire și Mortain, precum și în regiunea Alençon.**

In legătură cu situația depe celelalte fronturi la Berlin domnește o siguranță liniștitoare. Prezența d-lui Churchill în Italia și vizita sa pe frontul trupelor aliate, combatante, arată că generalul Alexander se află în fața unor hotăriri destul de grave. Generalul Alexander trebuie să se decidă, dacă va trebui să forțeze frontal pozițiile extrem de favorabile din punct de veder geografic ale trupelor germane, ceeace nu s'ar putea efectua fără riscurile unor pierderi grave. Deasemenea, mai există posibilitatea ca operațiunile aliaților din Italia să fie coordonate din nou cu operațiunile depe frontul de Vest și înaintarea sovieticilor depe frontul de Est în Galiția de est și Carpați. In general, la Berlin, situația de pe frontul de Est este considerată ca staționară, fapt care se atribuie inițiativei noului șef al statului major german, generalul Guderian și rezervelor germane.

COMANDAMENTUL DE CĂPETENIE AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAȚIUNILOR DIN ZIUA DE 12 AUGUST 1944

Pe Nistrul inferior, în Basarabia de mijloc și pe frontul Moldovei, niciun eveniment important de semnalat.

O PRECIZARE

Postul de Radio Moscova, continuând opera de defăimare a bravei noastre Armate, a comunicat, în cadrul emisiunii de propagandă din ziua de 30 Iulie, ora 19, că ziarele românești, din 17 Iulie, au anunțat că, un grup de ofițeri români, în frunte cu bravul Căpitan aviator Băzu Cantacuzino, au fost judecați și condamnați, în lipsă, pentru dezertarea în rândurile inamice.

Această informație este desmințită în mod categoric prin faptul că, Băzu Cantacuzino, unul din așii aviației noastre, se găsește la datorie servindu-și Patria cu aceiași credință și devotament, ducând mai departe faima aripilor române.

1) „Panacée" înseamnă mai mult decât leac, înseamnă un leac deosebit, excepțional, mai tare ca altele „un leac care vindecă toate relele.